

ACTIVITATEA DE CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ÎN BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚE ALE INFORMĂRII - ORIENTARE SPRE INTEGRARE ȘI COOPERARE ÎN CADRUL SISTEMULUI NAȚIONAL DE BIBLIOTECI

Angela DRĂGĂNEL

Abstract: Articolul reflectă activitatea serviciului Studii și Cercetări din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în perioada 2014-2018, orientată spre integrarea și cooperarea în Cadrul Sistemului Național de Biblioteci, dar și activitatea de cercetare și dezvoltare în domeniul Biblioteconomie și Știința Informării în contextul integrării în Aria Europeană a Cercetării. Importanța bibliotecarului-cercetător în crearea de noi cunoștințe științifice în domeniu.

Cuvinte-cheie: activitatea de cercetare, strategii de cercetare, Forumul Cercetătorilor, Repozitoriul Național Tematic, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Carta Europeană a Cercetătorilor, Magazin bibliologic.



Abstract: The article reflects the activity of the Study and Research Section of the National Library of the Republic of Moldova in the period 2014-2018. It was oriented towards integration and cooperation into the National Librarianship System Framework, as well as to research and development activity in the field of Librarianship and Information Science in context of integration into European Research Area. Importance of librarian - researcher of a new scientific knowledge in this field is underlined.

Keywords: research activity, research strategies, Researchers' Forum, National Thematic Repository, National Library of the Republic of Moldova, European Researchers Charter, Bibliologic (Library Review) Journal.

Activitatea de cercetare științifică și de dezvoltare tehnologică este un factor important care contribuie la dezvoltarea social-economică precum și un motor al progresului economico-social, constituind o parte importantă din cultura unei țări responsabile pentru viitorul său și dezvoltarea durabilă, perspectivă care justifică atenția deosebită și importanța prioritară de care se bucură acest domeniu în abordările din diferite strategii de cercetare-dezvoltare de nivel internațional și național.

Activitatea de cercetare-dezvoltare reprezintă un obiectiv major pentru Uniunea Europeană, atât în ceea ce privește efortul financiar, cât și cel uman (vizează sporirea numărului de cercetători, precum și

îmbunătățirea perfecționării acestora).

În punctul 38 din Strategia de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020 se spune: în contextul integrării europene a Republicii Moldova, prezenta Strategie asigură armonizarea, coerența și complementaritatea politicilor naționale în domeniul cercetării-dezvoltării cu cele comunitare – Strategia „Europa 2020”, Programul Cadru pentru cercetare și inovare al UE „Orizont 2020” (2014-2020) cu compartimentul de interes pentru noi „Cultură, educație și tineret” – ținând cont de specificul național al activităților din cercetare-dezvoltare (25).

În aceste strategii nu sunt vizate bibliotecile sau domeniul biblioteconomic, dar obiectivele generale ale strategiilor sunt perfect aplicabile, pot fi preluate și adoptate și în domeniul biblioteconomic (19, p. 29). Totodată, se propune corelarea cu o serie de strategii adoptate sau care sunt necesare să fie aprobate în viitor.

Strategia Națională de dezvoltare a Societății Informaționale „Moldova Digitală 2020”, viziunea căreia este formarea până în anul 2020 a unei societăți informaționale avansate în care utilizarea facilităților tehnologiei informației și comunicațiilor, accesul extins la infrastructura TIC modernă, conținutul digital bogat și serviciile informaționale performante, vor conduce la competitivitatea economică, o bună guvernare și implicit la creșterea bunăstării populației, susține modernizarea bibliotecilor publice și crearea bibliotecilor virtuale (26).

La rândul lor, strategiile bibliotecilor trebuie să se bazeze, la fel, pe tendințele globale ale domeniului, dar și pe realitățile naționale și locale, iar la baza acestor strategii trebuie să stea activitatea de cercetare. O comunitate profesională responsabilă pentru viitorul său trebuie să acorde o atenție prioritară activității de cercetare în domeniu, pentru că cercetarea științifică exprimă nivelul conștiinței de sine a unui domeniu profesional (23, p.170).

După părerea profesorului univ. dr. Ion Stoica, „nu există un model unic în cercetarea infodocumentară. Nu există nici un model de strategie valabil pentru toate țările” (24, p. 18). În opinia bibliologului și filosofului Alexe Rău, “pentru moment nu există, nici în câmpul biblioteconomiei moldave o paradigmă științifică pe deplin funcțională” (21, p. 8). “Situația poate fi depășită prin punerea în aplicare a unei strategii naționale întemeiată pe două obiective magistrale: definirea constituirii paradigmei biblioteconomice universitare (inspirată

din programul Procesului de la Bologna) și aplicarea în cadrul SNB a paradigmei programelor de cercetare creată de Imre Lakatos (21, p. 7). “Paradigma filosofului epistemolog I. Lakatos, concepută ca o serie de teorii schimbătoare, are următoarea structură: 1) nucleul tare, 2) euristica negativă, 3) euristica pozitivă. Funcționarea unui astfel de model în biblioteconomie suscită o reșezare substanțială a activității unui nucleu al comunității științifice, în cazul nostru Departamentul de Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie al BNRM. Având în vedere starea de fapt actuală a activității de cercetare și dezvoltare a SNB, a fost ales, pentru moment, partea formală a metodei, înlocuind natura concurențială a ei, cu orientarea spre integrare și cooperare. Astfel, nucleul tare cuprinde, în speță activitățile ce țin de interesul biblioteconomic național, iar zonele euristiciilor negative și pozitive sunt înlocuite cu activitățile complementare, sau periferice, de interes departamental sau local ale cercetării și dezvoltării în domeniul biblioteconomic, sau de domeniile adiacente” (4, p. 4).

Secția Studii și Cercetări din cadrul BNRM are ca prioritate activitățile ce țin de interesul comun al subiecților cercetării și dezvoltării în domeniul SNB, adică de interes biblioteconomic național, stipulat și prin *Legea Nr. 160 din 20.07.2017 cu privire la biblioteci*. Articolul 8, P. (2) care stabilește că „Biblioteca Națională a Republicii Moldova are statut de centru biblioteconomic național care: lit. a) exercită funcția de coordonare și corelare în domeniul cercetării și dezvoltării bibliologiei, biblioteconomiei și științelor informării” (13).

Actualmente activității științifice a BNRM îi sunt caracteristice următoarele direcții:

- coordonarea activității de cercetare și dezvoltare în biblioteconomie în cadrul SNB, elementele destinate fiind centrele biblioteconomice și bibliotecile publice;
- elaborare de strategii, programe cumulative de perspectivă privind activitatea de cercetare și dezvoltare în cadrul SNB;
- studiul, analiza direcțiilor principale de dezvoltare și problemelor privind activitatea bibliotecilor publice din republică;
- studierea situației actuale, a evoluției și tendințelor de dezvoltare ale sistemelor și rețelelor moderne de biblioteci din străinătate, sintetizând și promovând experiențele reprezentative;
- realizează/contribuții la efectuarea unor studii și cercetări funda-

mentale în biblioteconomie, la nivelul SNB (istoria cărții, scrisului și a tiparului, istoria bibliotecilor, sociologia cărții și a lecturii, studii sociopsihologice în vederea optimizării procesului de dirijare a bibliotecilor, lucrări de sociometrie bibliotecară, marketingul biblioteconomic etc.);

- organizarea activității științifice, practice și de promovare/prezentare;
- dezvoltarea și asigurarea accesului la bazele de date de profil (repozitoriul tematic etc) (20).

În ultimii ani în bibliotecile din Republica Moldova au fost realizate activități prevăzute și reglementate de *Codul cu privire la Știință și Inovare al Republicii Moldova* (nr. 259, aprobat de Parlament la 15.07.2004) (6). Este vorba despre elaborarea și implementarea politicilor, a strategiilor de activitate, activități de inovare și transfer tehnologic în centrele biblioteconomice, fiind sporită și capacitatea de absorbție a inovațiilor în SNB.

Această concluzie este reflectată în sinteza științifică, elaborată de BNRM cu participarea centrelor biblioteconomice și bibliotecilor științifice „Cercetarea și dezvoltarea în cadrul Sistemului Național de Biblioteci. Repertoriul de lucrări, publicații și activități științifice pe anii 2014-2015”. Conform prevederilor repertoriului (capitolul 2, p. 2.1 „Formarea și integrarea cercetătorilor”) a fost planificată crearea și asigurarea funcționalității unui seminar național al cercetătorilor din cadrul SNB, în scopul de a dezvolta capacitățile și de a integra eforturile cercetătorilor din domeniu. Printre atribuțiile seminarului național erau stipulate:

- stabilirea priorităților și direcțiilor de cercetare în domeniul biblioteconomiei;
- constituirea infrastructurii științei și inovării în domeniul biblioteconomic;
- coordonarea activităților de inovare și transfer tehnologic în centrele biblioteconomice;
- sporirea capacității de absorbție a inovațiilor în cadrul Sistemului Național de Biblioteci;
- constituirea unui fond comun de informații tehnico-științifice în domeniul biblioteconomic;
- crearea de produse informaționale și servicii științifico-tehnologice pentru biblioteconomiști și cercetători din alte domenii (16).

Prima ediție a Seminarului cu genericul „Cercetarea și dezvoltarea în câmpul biblioteconomiei – baza integrării și cooperării națio-

nale și internaționale” a avut loc la 10 noiembrie 2014, chiar de Ziua Internațională a Științei. Scopul primei ediții a lucrărilor Seminarului – integrarea resurselor umane, a ideilor, și poate a resurselor financiare, pentru soluționarea dificultăților de nivel național cu care se confruntă la moment domeniul biblioteconomie și științe ale informării: resursele bugetare austere, necesitatea reformării domeniului, lipsa unui mediu favorabil pentru activitatea în domeniul cercetare-dezvoltare, criza profundă a infrastructurii, exodul masiv al potențialului uman din domeniul cercetare, etc. (29) În cadrul acestei ședințe au fost prezentate comunicările: „Rostul, modurile de abordare și arhitectura cercetării în câmpul biblioteconomic”, dr. Alexe Rău; „Activitatea de cercetare și dezvoltare: cadrul legal național. Internaționalizarea cercetării, integrarea în spațiul european de cercetare și creșterea vizibilității internaționale. Proiecte în derulare”, Vera Osoianu; „Formarea și dezvoltarea specialiștilor în domeniul cercetării și dezvoltării în biblioteconomie”, Ludmila Corghenci; „Inițiative comune de cercetare și dezvoltare. Oportunitatea cercetării „Sistemul Național de Biblioteci al Republicii Moldova: realizarea modelului strategic”, Victoria Vasilecu.

Ediția a 2-a a Seminarului cercetătorilor s-a desfășurat la 11 mai 2015. În cadrul ședinței, a fost prezentat și discutat Proiectul cercetării „Sistemul Național de Biblioteci al Republicii Moldova: realizarea modelului strategic”. În susținerea viitoarei cercetări, Vasile Țapoc, doctor habilitat, profesor universitar din cadrul Universității de Stat din Moldova, a prezentat comunicarea cu tema „Metodele și instrumentele de cercetare”(1).

Ediția a 3-a a reuniunii profesionale cu participarea cercetătorilor din domeniu a purtat deja denumirea de Forum și a avut loc la 25 februarie 2016. În cadrul Forumului au fost prezentate comunicări-cheie cu referire la întărirea procesului de cercetare și dezvoltare în domeniul biblioteconomiei și științelor informării: „Cercetarea în domeniul biblioteconomic. Direcții și tipologii”, doctor Lidia Kulikovski, conferențiar universitar, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”; „Aspecte privind cercetarea bibliografică”, Elena Harconița, director, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți (2). La finele evenimentului a avut loc lansarea volumului „Dicționar de Biblioteconomie și Științe ale Informării”, elaborat de către Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei

(2, p. 63), având ca alcătuitori pe Janna Nikolaeva și Lidia Zasavițchi, iar în calitate de coordonator științific – Nelly Țurcan, doctor habilitat, conf. univ. Această lucrare vine să contribuie la diminuarea unui gol specific acestui domeniu de activitate, dar și să amintească faptul că sunt încă foarte multe lucruri de rezolvat (18).

În cadrul celei de-a 31-a sesiuni a Conferinței generale a UNESCO (2 noiembrie 2001), prin Rezoluția 20/31 C, ziua de 10 noiembrie a fost declarată Ziua internațională a științei pentru pace și dezvoltare. Pentru prima dată această zi a fost consemnată în anul 2002. În ultimii ani, Ziua internațională a Științei pentru pace și dezvoltare a avut ca obiective: creșterea gradului de conștientizare a opiniei publice cu privire la rolul științei în societățile pașnice și sustenabile; promovarea solidarității naționale și internaționale pentru o știință comună; reînnoirea angajamentului național și internațional pentru utilizarea științei în beneficiul societăților; atragerea atenției asupra provocărilor cu care se confruntă știința și creșterea sprijinului pentru efortul științific (30).

În anul 2018, genericul Zilei internaționale a științei pentru pace și dezvoltare a fost stabilit la nivel internațional după cum urmează: „Știința, un drept al omului”, – celebrând astfel cea de-a 70-a aniversare a „Declarației Universale a Drepturilor Omului” (articolul 27) (10) precum și „Recomandarea privind știința și cercetătorii științifici” (22). Cu acest prilej Biblioteca Națională a Republicii Moldova a organizat prima ediție a “Zilelor Științei la BNRM”, care a avut drept scop:

- centrarea activităților pe informarea și comunicarea privind realizările științifice, numelor notorii de cercetători din diverse domenii;
- încurajarea și diversificarea activităților bibliotecar-bibliografice inovative; promovarea rezultatelor activității de cercetare la BNRM;
- arugmentarea imaginii BNRM ca instituție de cercetare;
- îmbunătățirea vocabularului profesional.

Evenimentul a avut următoarele componente:

▪ *de conținut*: integrarea a 3 dimensiuni - valorizarea științei în epoca contemporană; Biblioteca Națională – instituție de cercetare; știința pe înțelesul tuturor;

▪ *de organizare*: eveniment de inaugurare, lecție publică, conferință publică, training, mese rotunde, funcționarea punctului de informare și consultare, Biblio-Quest, vizionări de expoziții.

Pe parcursul zilelor de 5-11 noiembrie au fost prezentate 20 de comunicări și intervenții. Un moment important de menționat a evenimentului a fost *semnarea Protocolului de colaborare dintre Institutul Patrimoniului Cultural (IPC), în persoana directorului, dr. hab. Victor GHILAȘ, și Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM), în persoana directorului general Elena PINTILEI*. Protocol care prevede mai multe activități comune, printre care acțiuni de interes istoric, cultural, formativ, instructiv și de cercetare științifică, de utilitate publică; realizarea unor programe și proiecte privind problemele actuale ale activității de ocrotire a patrimoniului cultural (material și imaterial), cu accent pe acordarea de asistență consultativă, metodică, de analiză, de evaluare și de monitorizare în acest domeniu; schimb de publicații și cooperare pentru publicare în reviste de specialitate a contribuțiilor cercetătorilor etc., având ca obiectiv principal promovarea rezultatelor științifice și diseminarea publicațiilor științifice ale cercetătorilor. Din rândul celor 140 de participanți au făcut parte cercetători, cadre didactice, doctoranzi, masteranzi, studenți ai ciclului Licență, profesori, bibliotecari și alte persoane interesate de promovarea rezultatelor cercetărilor științifice și a științei în general (7).

În 2019 în cadrul celei de-a 2-a ediție a „Zilelor Științei la BNRM” se preconizează să se desfășoare lucrările Forumului Cercetătorilor din cadrul SNB (ediția a 4-a), care are ca scop:

- necesitatea adaptării permanente a bibliotecilor la noile realizări ale științei și tehnicii contemporane, datorită faptului că știința reprezintă un „vector al dezvoltării societății”;
- valorizarea raportului cercetare – bibliotecă-bibliotecar în contextul noului cadru legal, strategic și de reglementare a activității bibliotecilor;
- fundamentarea/implementarea culturii cercetării în biblioteci;
- îmbunătățirea potențialului uman, construirea unei atitudini pozitive față de profesie și creșterea atractivității acesteia;
- crearea unui mediu benefic de comunicare, creștere și învățare.

Pentru ediția 2019 a Forumului Cercetătorilor sunt prevăzute următoarele axe de reper: fundamentarea teoretică a cercetării în bibliotecă, argumentarea funcției de cercetare a bibliotecii, conținuturi practice în sprijinul activității de cercetare în bibliotecă (cum se elaborează o politică de cercetare ca document instituțional, lansarea Re-

pozitoriului Național Tematic etc.). Forumul Cercetătorilor va include drept pagini:

- Carta Europeană a Cercetătorilor: recunoașterea valorii cercetătorului în bibliotecă;
- Cadrul legal privind cercetarea în bibliotecă;
- Biblioteca și cercetarea: percepții și interpretări;
- Directorii cercetării în cadrul Sistemului Național de Biblioteci (document care reliefează principiile, condițiile, rolurile și responsabilitățile de cercetare ale personalului de specialitate);
- Politica instituțională de cercetare: în sprijinul evaluării bibliotecii;
- Prezentarea/lansarea Repozitoriului tematic (național) în Biblioteconomie și Științe ale Informării (8).

În compartimentul 3 „Cercetare și dezvoltare: nucleul tare, p. 3.5 Cercetări, analize și sinteze sociologice și statistice” al lucrării cumulative „Cercetare și dezvoltare în cadrul sistemului național de biblioteci. Repertoriul de publicații și activități științifice 2016-2017” este oglindită inițiativa BNRM privind organizarea anuală a studiului „Top-ul celor mai citite 10 cărți”. Această cercetare a evaluat pe parcursul anilor de la un studiu cantitativ la studiu analitic. Scopul sondajului de opinie ține de aprofundarea cunoștințelor privind producția editorială anuală, identificarea și diseminarea preferințelor cititorilor, analiza și reflectarea asupra acestora, dezvoltarea competenței de cultura lecturii și punerea la dispoziția bibliotecilor a suportului pentru dezvoltarea/promovarea lecturii.

Dacă în primii ani de organizare lista de publicații, inclusă în TOP, era determinată în baza achizițiilor noi în fondul de carte al Bibliotecii Naționale, pe parcursul anilor s-au cimentat parteneriate eficiente cu Camera Națională a Cărții. În prezent această Camera Națională a Cărții oferă listele de publicații pentru sondaj. Cooperarea se face și cu bibliotecile publice teritoriale, acestea devenind agenți intermediari între organizatorii sondajului și cititori. În anul 2018 sondajul s-a desfășurat în baza chestionarului accesat/completat on-line, pus la dispoziția comunității în Google Forms. Drept urmare a fost atras un număr mai mare și divers de respondenți (28, p. 4).

Cercetarea în Biblioteconomie și Științe ale Informării se valorifică prin publicarea de monografii, studii și articole în reviste de specialitate din țară și străinătate, comunicări în cadrul activităților științifice, pre-

cum și prin aplicarea rezultatelor cercetărilor și inovațiilor în practică. Astfel, cu ocazia consemnării Aniversării de 185 de ani ai BNRM a fost elaborată monografia „Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016)” (11, p. 44).

Revista „Magazin bibliologic” este cea mai importantă publicație de specialitate din țară care promovează valorile biblioteconomice și culturale, revistă cu cea mai mare influență asupra bibliotecarilor (9, p. 4). În anul 2018 revista a ajuns la cea de a 27-a ediție. Periodicitatea revistei este trimestrială, dar din considerente financiare apar numere duble sau 4 numere într-un singur volum. Luând anii 2014-2018 ca ani de referință constatăm că: în 2014-2016 a apărut câte un singur volum, anii 2017-2018 câte 2 volume.

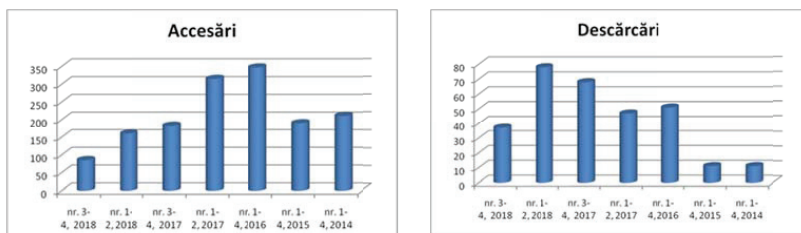
Analiza numerelor de revistă, efectuată de către subsemnata, pentru anii 2014-2018, ne permite să reliefăm următoarele aspecte. Rubricile de top din revistă: *Studii și cercetări* cu 25 articole și *Valori Bibliofile* cu 19 articole. Rubricile noi instituite în 2017: *Sub cupola Bibliotecii Naționale* (cu 12 articole), *Consolidarea Sistemului Național de Biblioteci* (cu 12 articole), *Oameni în profesie. Profesie prin oameni* (cu 8 articole), *Istории de succes. Evenimente* (cu 6 articole) se consolidează cu pași siguri. Din numărul total de 105 autori care au publicat materiale în revistă - 27 persoane sunt din cadrul BNRM, 51 din republică (inclusiv 18 de la Biblioteca Științifică USARB), 7 autori din România și 17 autori străini (din Cehia, Bangladesh, Norvegia, Ucraina, Japonia, Marea Britanie, USA, Lituania, Estonia).

Topul autorilor pentru anii de referință: Ludmila Corghenci (redactor-șef) – 22 contribuții, Vera Osoianu – 14 contribuții, Liubovi Karnaeva – 6 contribuții, Elena Pintilei, Igor Cereteu, Veronica Cosovan, Iurie Colesnic, Nona Șoroc, câte 4 contribuții, Elina Bolgarina, Mariana Cocieru, Viorica Lupu, Lina Mihaluță, Valentina Chitoroagă – câte 3 contribuții, alți 18 autori cu câte 2 contribuții și 74 autori cu câte o contribuție.

Revista „Magazin bibliologic” este accesibilă în Acces Deschis prin „Instrumentul Bibliometric Național” (IBN) <https://ibn.idsi.md> – cea mai mare bibliotecă electronică cu Acces Deschis la articole publicate în revistele științifice din Republica Moldova în perioada 1993-2019 (12). Aici revista „Magazin bibliologic” este disponibilă ca text integral

din anul 2006 (14). La 1 iulie 2019 are 43828 de accesări. O analiză a prezenței în din IBN pentru anii de referință 2014-2018, arată: numărul de accesări a articolelor din toate numerele revistei – 1479, număr de descărcări – 298 (Figura 1). Cel mai productiv este anul 2017, fiind caracterizat prin următorii indicatori statistici: 498 vizualizări și 115 descărcări, pentru ambele fascicule. Temele tratate în *Magazin bibliologic* se schimbă odată cu schimbările în biblioteci și societate. Cuvinte-cheie cel mai des întâlnite în articolele din revistă sunt: atragerea și fidelizarea utilizatorului, conservarea, valorificarea și digitalizarea colecțiilor, catalogul electronic, catalogul colectiv, standarde, formarea profesională continuă, parteneriate, inovații, impact, promovare, istorii de succes, politici, strategii, activități de cercetare, cercetători, produsul științific și vizibilitatea lui, progres științific, accesul deschis, repozitorii, etc. Conținutul revistei ține în actualitate lumea bibliotecară cu evoluțiile în câmpul biblioteconomic la orice nivel (17, p. 254), promovează interesele profesiei, asigură dialogul profesional și servește ca factor de unitate și modernitate (16, p. 57).

În diagramele de mai jos sunt prezentați indicatorii statistici privind accesarea și descărcarea articolelor din revista „Magazin bibliologic” pentru anii 2014-2018, identificați în baza Instrumentului Bibliometric Național:



La 10 aprilie 2014 este creată pe Facebook pagina serviciului „Studii și cercetări”, scopul căreia este asistența informațională bibliotecarilor implicați în cercetare și dezvoltare în cadrul Sistemului Național de Biblioteci. Pagina poate fi accesată la adresa: <https://www.facebook.com/Biblioteca-Na%C5%A3ional%C4%83-a-Republicii-Moldova-Studii-%C5%9Fi-Cercet%C4%83ri-678113542234786>. Aria tematică a paginii Facebook în prezent are următoarele componente: studii, cercetări în domeniul biblioteconomiei,

acoperirea lingvistică - limbile română, rusă și engleză.

În continuare prezentăm câțiva indicatori statistici privind utilizarea paginii Facebook (situația la 1 iulie 2019): avem 326 vizitatori ai paginii (84 % femei și 16 % bărbați cu vârstă cuprinsă între 18 și 65+ ani), 321 de aprecieri din care 227 din Moldova, 44 din România, 9 din Italia, 6 din Franța, câte 3 din Brazilia, Canada, Marea Britanie, Spania și SUA, câte 2 din Belgia, Germania, Ungaria și Rusia, câte o apreciere din Armenia, Columbia, Republica Cehă, Finlanda, Irlanda, Israel, Malta, Mexic, Olanda, Portugalia, Qatar, Sudanul de Sud și Ucraina (Figura 2).

În vederea alinierii la schimbările din mediul informațional, a acumulării, stocării, conservării și diseminării publicațiilor, create de către biblioteci și personalul de specialitate din biblioteci, extinderii accesului deschis la acestea, Biblioteca Națională a creat un grup de lucru pentru a elabora Repozitoriul Național Tematic LIS (Library Information Science – Moldova). La acest proiect va contribui întreaga comunitate bibliotecară, or, ideea că a lucra împreună deja înseamnă a lucra cu succes (19). Rămâne de realizat acest proiect.

Activitatea de cercetare științifică a specialiștilor din domeniu vizează generarea de noi cunoștințe în biblioteconomie și științe ale informării. Iar implementarea practică a acestora în forme și metode specifice de lucru, este considerată o condiție necesară pentru îmbunătățirea calității bibliotecilor, având un impact semnificativ asupra extinderii oportunităților sferei sociale ale omului și a ritmului de dezvoltare socială.

Complexitatea, instabilitatea și dinamismul problemelor științifice care necesită o soluționare prioritară demonstrează că cercetarea lor în timp util și complet numai de către forțele oamenilor de știință din biblioteconomie, cercetători, adică specialiști cu titluri științifice, din sfera teoretică, este puțin probabilă. Există nevoia unei implicări extinse a bibliotecarilor practicieni în cercetare, adică acea parte a comunității bibliotecare, care, în special, sub influența impactului dezvoltării rapide și complexe a tehnologiilor informaționale, simte nevoia de a defini în timp util și a rezolva prompt problemele științifice.

Astăzi devine din ce în ce mai evident că actuala înțelegere a relației dintre „știința biblioteconomică” și „profesia de bibliotecar” se schimbă. Cercetarea devine o componentă indispensabilă și integrată a pro-

fesiei de bibliotecar, iar practicienii din biblioteci devin participanți deplin în procesul de creare a unor noi cunoștințe științifice în biblioteconomie (30).

În data de 11 martie 2005, Comisia Europeană a adoptat „Carta Europeană a Cercetătorului” și „Codul de Conduită privind Recrutarea Cercetătorilor”. Aceste două documente reprezintă elemente-cheie ale politicii Uniunii Europene ce vizează creșterea atractivității profesiei de cercetător, privită ca o componentă esențială a strategiei de stimulare a dezvoltării economice și a ratei de angajare a forței de munca înalt calificate la nivel european și definesc următoarele principii de bază:

- Libertatea de a cerceta;
- Respectarea principiilor etice;
- Responsabilitatea profesională (neduplicarea efortului, respectarea dreptului la proprietate intelectuală, delegare responsabilă);
- Atitudine profesională față de finanțator și/sau angajator;
- Responsabilitate față de finanțator, angajator și cu caracter moral față de societate;
- Aplicarea bunei practici în cercetare;
- Obligativitatea diseminării și exploatarea rezultatelor cercetării;
- Necesitatea informării publicului;
- Relații corecte între supervisor și tânărul cercetător;
- Importanța dezvoltării profesionale (3).

Luând la bază politicile europene, urmează să le implementăm pe plan național. Este necesar să fie argumentată funcția de cercetare a oricărei biblioteci și recunoscută valoarea cercetătorului în bibliotecă (6), înființarea unei inițiative pentru cercetare în biblioteconomie și știința informării și comunicarea cercetătorilor, pentru a susține atât cercetarea cât și dezvoltarea direcțiilor prioritare de cercetare în domeniul biblioteconomic pentru diferite nivele de biblioteci, elaborarea unui program de cercetare prin colaborare și cooperare între bibliotecile din țară (11, p. 31).

Cercetarea în biblioteci trebuie integrată unei gândiri strategice, organizată, condusă, finanțată, exploatată și regenerată permanent (24, p. 28).

Referințe bibliografice:

1. Biblioteca Națională a Republicii Moldova: Raport anual 2015. Chișinău: BNRM, 2016. 93 p.
2. Biblioteca Națională a Republicii Moldova: Raport anual 2016. Chișinău: BNRM, 2017. 128 p.
3. Carta Europeană a Cercetătorului și Codul de Conduită privind recrutarea cercetătorilor: din 11.03.2005. [online]. [citat 17.02.2019]. <http://usm.md/wp-content/uploads/2015/04/CartaCercetatoruluiCodul-de-Conduita.pdf>
4. Cercetare și dezvoltare în cadrul Sistemului Național de Biblioteci. Repertoriu de publicații și activități științifice pe anii 2014-2015. [online]. [citat 17.02.2019]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/VasilicaVictoria/repertoriu-de-lucrari-pe-anii-2014-2015>
5. Cercetarea și dezvoltarea tehnologică în cadrul Sistemului Național de Biblioteci. Repertoriul de publicații și activității științifice pe anii 2016-2017. [online]. [citat 17.01.2019]. Disponibil: <http://bnrm.md/files/accesDedicat/Cercetare-dezvoltare-tehnologica-cadrul-SNB-2016-2017.pdf>
6. Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova [online]. [citat 12.03.2019]. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/286236/>
7. Comunicat final pe marginea consemnării zilelor științei. 5-11 noiembrie 2018, ediția 1-a. [Non publicație]. Elaborat: Diana Silivestru, Ludmila Corghenci. 12 noiembrie 2018. 3 p.
8. Concept. Forumul Cercetătorilor din cadrul SNB. [Non publicație]. Elaborat: L. Corghenci. Ch, 27-28 decembrie 2018. 2 p.
9. CORGHENCI, Ludmila. Vrem o schimbare: o revistă cu cea mai mare influență asupra bibliotecarilor. In Magazin bibliologic. 2017, nr. 1-2, pp. 4-5. ISSN 1857-1476
10. Declarația Universală a Drepturilor Omului. [Accesat 26 mai 2019]. Disponibil: <https://promolex.md/wp-content/uploads/2018/11/Declaratia-Universala-a-Drepturilor-Omului.pdf>
11. DMITRIC, Ecaterina. Activitatea metodologică – o nouă abordare în contextul inovării tehnologice. Teza de master. Chișinău, 2018. 97 p.
12. Instrumentul Bibliometric Național. [online]. [citat 01.06.2019]. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/ro/despre-IBN>
13. LEGEA cu privire la biblioteci: nr. 160 din 20.07.2017. [online]. [citat 26.05.2019]. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/371219/>
14. MAGAZIN bibliologic. Instrumentul Bibliometric Național. 1 iulie 2019, 10:00. [online]. [citat 1.07.2019]. Disponibil: <https://ibn.idsi.md/ro/magazin-bibliologic>.
15. OSOIANU, Vera. Activitatea de cercetare și dezvoltare în Republica Moldova. [online]. [citat 27.01.2019]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/VasilicaVictoria/activitatea-de-cercetare-i-dezvoltare-n-republica-moldova>.
16. OSOIANU, Vera. Departamentul Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie între tradiții și perspective. In: Osoianu, Vera. Un deceniu sub semnul reformei. Chișinău, 2005. pp. 51-67. ISBN 9975-9994-7-6
17. OSOIANU, Vera. Magazin Bibliologic și impactul său asupra comunității bibliotecare. În: Biblioteca. 2016, nr. 8, pp. 252-254.
18. OSOIANU, Vera. Terminologia ca „zona centrală a programelor de cercetare”. [online]. [citat 22.03.2019]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/cdbclub/terminolo>

gie-58842448.

19. OSOIANU-FILIP, Vera. Activitatea de cercetare și dezvoltare în domeniul bibliotecomic. In: Osoianu-Filip, Vera. Biblioteca publică între percepția tradițională și utilizatorul modern. Chișinău, 2015. pp. 28-41. ISBN 978-9975-4493-8-0
20. Profilul de activitate metodologică al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, aprobat în cadrul ședinței Consiliului Științific din 24.08.2016. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Biblioteconomia-Moldovei-2015-2017-v1.pdf>
21. RĂU, Alexe. Despre jocul potențial al paradigmelor în câmpul biblioteconomi-ei. [online]. [citată 27.02.2019]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/publicatii/files/mb/2010/mb2010-1-2.pdf>
22. Recommendation on Science and Scientific Researchers. [online]. [citată 3.03.2019]. Disponibil: https://en.unesco.org/themes/ethics-science-and-technology/recommendation_science
23. STOICA, Ion. Exigențe contemporane în cercetarea infodocumentară. In: STOICA, Ion. Sensul schimbării în universul infodocumentar. Constanța: Ex Ponto, 2009. pp. 149-172. ISBN 978-973-644-862-1
24. STOICA, Ion. Numai cercetarea contează. In: STOICA, Ion. Numai cercetarea salvează. Constanța: Ex Ponto, 2013. pp. 18-37. ISBN 978-606-598-240-6
25. Strategia cercetare-dezvoltării a Republicii Moldova până în 2020. [online]. [citată 25.01.2019]. Disponibil: <http://www.asm.md/galerie/StrategieCD.pdf>
26. Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale “Moldova Digitală 2020” [online]. [citată 3.03.2019]. Disponibil: https://mei.gov.md/sites/default/files/strategia_moldova_digitala_2020_857.pdf
27. Strategia de consolidare și modernizare a rețelei bibliotecilor publice teritoriale 2017-2020. [online]. [citată 4.12.2018]. Disponibil: <http://bnrm.md/files/accesDedicat/Strategie-bpt-2017-2020.pdf>
28. Topul celor mai citite 10 cărți, editate în anul 2017: Studiu descriptiv. Alcăt.: Margareta Cebotari, Natalia Ghimpu. Chișinău. BNRM. 2018. 60 p. ISBN 978-9975-3205-3-5
29. VASILICĂ, Victoria. Un prim pas spre consolidarea cercetării în biblioteconomie [online]. [citată 26.02.2019]. Disponibil: <https://clubbib2.wordpress.com/2014/11/21/un-prim-pas-spre-consolidarea-cercetarii-in-biblioteconomie/>
30. World Science Day for Peace and Development [online]. [citată 3.03.2019]. Disponibil: www.unesco.org/new/en/unesco/events/prizes-and-celebrations/celebrations/international-days/world-science-day-for-peace-and-development/
31. ВАРГФАНОВА, Галина. Научно-исследовательская работа в библиотечно-информационной отрасли США [online]. [citată 26.02.2019]. Disponibil: <https://www.dissercat.com/content/nauchno-issledovatelskaya-rabota-v-bibliotechno-informatsionnoi-otrasli-ssha>